

РЕШЕНИЕ

№ 85

гр. Петрич, 12.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕТРИЧ, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на шести март през две хиляди двадесет и четвърта
година в следния състав:

Председател: Атанас Кобуров

при участието на секретаря Вера Сухарова
като разглежда докладваното от Атанас Кобуров Гражданско дело №
20231230101249 по описа за 2023 година

Производството е образувано по молба от адв. М. В. М. от АК-П., с адрес на кантора и съдебен адресат в гр. П., бул. "П." № 81, ет. 3, ап. Б, в качеството му на пълномощник на В. Г. Т., ЕГН: *****, с постоянен адрес с. Б., ул. „С.“ № 5 и съдебен адресат гр. П., бул. "П." № 81, ет. 3, ап. Б, **срещу** „ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 202513690, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. Люлин 7, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, ет. 2, ап. 40-46, представлявано от управителя Петър Благовестов Дамянов.

Ищцата твърди, че е страна по Договор за паричен заем № 4138019/07.05.2021 г., сключен с „Изи Асет Мениджмънт“ АД, по силата на който е получила сума в размер на 400 лева и следва да върне на дружеството сума в размер на 426,72 лева, при срок на кредита от 16 вноски. Във връзка с цитирания заемен договор, ищцата сключила с „Файненшъл България“ ЕООД Договор за предоставяне на поръчителство № 4138019, съгласно който ищцата следва да заплати на дружеството сумата от 165,28 лева, платима разсрочена на вноски, всяка от която в размер на 10,33 лева. Сочи, че по процесния договор за предоставяне на поръчителство ищцата е заплатила възнаграждение за поръчителство в размер на 30,00 лева.

Ищцата твърди, че Договор за предоставяне на поръчителство № 4138019, спрямо който следва да бъде върната сумата в размер на 165,28 лева, е нищожен поради накърняването на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД, а именно - нарушава принципа за добросъвестност в гражданските и търговските взаимоотношения и принципа за справедливост и съразмерност, както и необлаготелстване на едната страна за сметка на другата, води до значителна нееквивалентност на насрещните престации. Сочи, че процесният договор е неравноправен по смисъла на чл. 143 ЗЗП, същият предвижда заплащането на възнаграждение, което е в необосновано голям размер, и което е скрит добавък към възнаградителната лихва и като такава е следвало да бъде включена в годишния лихвен процент и в годишния процент на разходите, съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК, като по този начин се заобикаля закона и по-конкретно разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Релевира, че посочването на по-нисък от действителния ГПР представлява невярна информация относно общите разходи по кредита и следва да се окачестви като нелоялна и заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО, в резултат на което процесният договор за предоставяне на поръчителство е неравноправен

по смисъла на чл. 4, параграф 1 от Директива 93/13/ЕО. Навежда, че като едноличен собственик на капитала на „Файненшъл България“ ЕООД, в полза на „Изи Асет Мениджмънт“ АД ще се разпреди печалбата, получена от гаранционните сделки, по които страна е „Файненшъл България“ ЕООД, включително и процесната – договор за предоставяне на поръчителство, като по този начин се цели допълнително възнаграждение за кредитора „Изи Асет Мениджмънт“ АД и избягване ограниченията на чл. 19, ал. 4 ЗПК.

Излага, че с оглед нищожността на договора за предоставяне на поръчителство, не е следвало да заплаща възнаграждение за поръчителство и като недължимо платена сумата следва да ѝ бъде възстановена.

В тази връзка се иска от съда да постанови решение, с което да приеме и да прогласи, че Договор за предоставяне на поръчителство № 4138019, сключен между ищцата В. Г. Т. и „Файненшъл България“ ЕООД, е нищожен на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД и поради това, че е сключен при неспазване на нормите на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, както и по чл. 143, ал. 1 от ЗЗП, и поради противоречието му с добрите нрави; както и на основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД да осъди „Файненшъл България“ ЕООД да заплати на ищцата В. Г. Т., сумата в общ размер на 30 лева, недължимо платена по недействителен Договор за предоставяне на поръчителство № 4138019, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда до окончателното изплащане на сумата.

Претендира присъждане на сторените по делото разноски.

В законоустановения срок ответното дружество, чрез надлежно упълномощен процесуален представител, депозира отговор, в който изразява становище за недопустимост и неоснователност на така предявения иск. Оспорва твърденията на ищцовата страна, че процесният договор за предоставяне на поръчителство противоречи на добрите нрави, като счита същите за недоказани, изтъква принципа на свободното договаряне между страните в българското действащо законодателство, в частност сключването на процесния договор въз основа единствено на желанието от страна на ищцата, както и основния предмет на дейност на ответното дружество и свързания с това очакван финансов резултат. Сочи, че обявяването на нищожността на договора за предоставяне на гаранция на основание чл. 19, ал. 4 ЗПК, е неотносимо към процесния договор, тъй като последният не е потребителски, поради което твърденията за нищожност на договора на основание ЗПК са ирелевантни. Моли съда да отхвърли изцяло ищцовите претенции, като неоснователни и недоказани. Претендира сторените по делото разноски. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар на ищцовата страна.

В проведените съдебни заседания, страните, редовно призовани, не се явяват и представляват, като от процесуалните представители са постъпили писмени становища.

По реда на чл.214 от ГПК, съдът е допуснал изменение на предявения иск по чл.55, ал.1 от ЗЗД, като е увеличил размера на същия до сумата от 165,28 лева.

На ответното дружество е изпратено нарочно писмо за запознаване с изменения размер на исковата претенция, но от същото не е постъпило становище.

След като прецени събраните по делото доказателства по реда на чл.235 ГПК, Петричкият районен съд приема за установено от фактическа и правна страна следното:

По допустимостта:

Съдът намира, че така предявените искове са допустими и следва да се произнесе по същество. Съдът намира за неоснователно възражението на ответника, че установителният иск е недопустим, поради липса на правен интерес от ищеца, тъй като осъдителният иск съдържа в себе си и искане за установяване на спорното материално право. Право на ищеца е да избере дали да предяви иск за установяване на нищожност на договорни клаузи, като получи сила на пресъдено нещо по този спор или да се позове на нищожността на основанията за престацията само като мотив. В подобна хипотеза съдът дължи разглеждане на довода за нищожност в мотивите си, за да обоснове извода си относно заявения петитум. Принципът на двойна реституция, уреден в разпоредбата на чл.34 ЗЗД не е обусловен от начина, по който ще бъде призната нищожността на конкретен договор - дали в мотивите на решение по осъдителен иск за връщане на даденото по нищожен договор или с решение по установителен иск за прогласяване на нищожността. Нещо повече, в случаите на нищожност поради неравноправни клаузи съдът дължи служебно произнасяне при констатиране на такава нищожност, дори и да не е сезиран с такова оплакване, в мотивите на своето решение - в този смисъл Решение № 198/2015 г. по гр. д. № 5252/2014 г. на IV г. о. на ВКС,

постановено по реда на чл.290 от ГПК.

По основателността:

Видно от Договор за паричен заем № 4138019 от 07.05.2021 г. ищцата В. Г. Т. е сключила с "Изи Асет Мениджмънт" АД, договор, по силата на който последният се задължил да предостави на ищцата сумата от 400 лв., при ГПР 49,26 % и годишен лихвен процент 40 %, подлежащ на връщане на 16 седмични вноски. Съгласно чл. 4 от договора страните се съгласили договорът да бъде обезпечен с гарант - две физически лица, поръчители или банкова гаранция в полза на институцията, отпуснала кредита, като поръчителите трябва да отговарят на конкретно определени условия.

Видно от Договор за предоставяне на поръчителство № 4138019 от 07.05.2021 г., сключен между ищцата В. Г. и ответника "Файненшъл България" ЕООД, по силата на който ответникът е поел задължение да обезпечи задълженията на ищцата по договора за кредит, срещу заплащане на възнаграждение в размер на 165,28 лв., платимо разсрочено на вноски по 10,33 лв., платими заедно с месечната вноска по договора за кредит. Съобразно чл. 3, ал. 3 от договора за поръчителство възнаграждението се дължи в полза на поръчителя като "Изи Асет Мениджмънт" АД единствено е овластено да получи паричните средства за възнаграждението, които след това да предаде на поръчителя.

Видно от представената и приета по делото справка за погасени суми по Договор за поръчителство № 4138019, ищцата е извършила плащания в общ размер на 165,28 лева, представляваща възнаграждение по Договор за предоставяне на поръчителство.

Предвид гореизложеното съдът намира, че договорът за паричен заем и този за поръчителство са функционално свързани, макар и формално да представляват самостоятелни договори. Видно от съдържанието им договорът за поръчителство и дължимото се по него възнаграждение на поръчителя е във връзка с договора за паричен заем и обезпечава вземането на заемотателя и е сключен в негова полза, т. е. договорът за поръчителство не може да бъде сключен самостоятелно, защото има обусловено от договора за паричен заем значение и правата и задълженията по него са свързани с тези по договора за заем. Принципно няма пречка за подобна свобода на договаряне, но при това положение единият договор става част от съдържанието на другия чрез включването на цената на услугата и оттук за договора за поръчителство също ще са приложими общите правила на ЗЗД, както и тези на ЗПК и ЗЗП, а по заема следва се отчитат и договорките по договора за поръчителство. Няма пречка съдът да констатира пороци на договор (за паричен заем), сключен с трето, неучастващо в производството лице, доколкото това рефлектира върху спорното правоотношение по договора за поръчителство, без да се произнася с диспозитив /и без формиране на сила на пресъдено нещо/, тъй като не е сезиран изрично с такъв иск. Тук важи изцяло нормата на чл.145 от ЗЗП, съгласно която неравноправната клауза в договор се преценява, като се вземат предвид всички обстоятелства, свързани със сключване на договора, към датата на сключването и всички клаузи, не само на конкретния договор, а и на друг договор, от който той зависи.

От договора за поръчителство е видно, че възнаграждението, дължимо от заемателя В. Т. не постъпва в патримониума на поръчителя "Файненшъл България" ЕООД, а е уговорено като част от погасителната вноска, която кредитополучателят следва да заплати на заемотателя "Изи Асет Мениджмънт" АД по сметки, които са идентични с посочените в ДПК. Нещо повече - уговорено е в чл. 3 от договора за поръчителство, че дължимото месечно възнаграждение в размер на 10,33 лв. следва да се заплати на падежа, посочен в погасителния план по ДПК и по посочените от "Изи Асет Мениджмънт" АД банкови сметки. Уговорено е, че дължимите по договора за поръчителство плащания ще бъдат събирани от заемотателя "Изи Асет Мениджмънт" АД за сметка на поръчителя.

Така чрез сключването на договора за поръчителство се цели заобикаляне на императивната норма на чл.19, ал.4 от ЗПК, съгласно която максимално допустимият процент на разходите на година по потребителските кредити следва да е в размер не повисок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения, доколкото в договора за поръчителство се уговаря възнаграждение, което впоследствие ще бъде изплатено като печалба на "Изи Асет Мениджмънт" АД. Цели се осъществяване на договора за кредит, допълнително възнаграждение за заемотателя, което е уговорено по друго правоотношение, с цел да се избегне разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК. В самия договор за паричен заем е посочен процент на ГПР 49,26 %, т. е. формално е изпълнено изискването на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК. Този размер не надвишава максималния по чл.19, ал.4 от ЗПК същият обаче не отразява действителния такъв, тъй като не включва част от разходите за

кредита, а именно – възнаграждението по договора за поръчителство, сключен от ищеца с "Файненшъл България" ЕООД, което се включва в общите разходи по кредита по см. на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК. Договорът за поръчителство и дължимото по него възнаграждение на поръчителя е във връзка с ДПК (обезпечава вземането на кредитора и е сключен в негова полза) и се явява част от общите разходи по кредита по смисъла на т.1, § 1, от ДР на ЗПК, което води отново до нарушаване на чл.19, ал.4 от ЗПК. Тази обвързаност се установява от уговорката за необходимост от предоставяне на обезпечение на кредитора в тридневен срок от сключване на договора, а именно - да предложи гарант - две физически лица, поръчители или банкова гаранция в полза на институцията, отпуснала кредита, като поръчителите трябва да отговарят на конкретно определени условия, както и с изричната уговорка за изплащане на възнаграждението за поръчителя ведно с основното задължение по кредита. При включване на възнаграждението от договора за поръчителство, действителният ГПР би бил в размер, надхвърлящ поставеното в чл.19, ал.4 от ЗПК ограничение. По този начин, потребителят е бил въведен в заблуждение относно стойността на разходите, които следва да направи по обслужване на кредита и реално по този начин се калкулира допълнителна печалба към договорената възнаградителна лихва по ДПК.

Съдът намира основание за противоречие на договора за поръчителство и с чл.33, ал.1 и ал.2 от ЗПК, с което се цели забранена от закона цел - въвеждане на допълнителни плащания, като така сключеният договор за предоставяне на поръчителство противоречи на закона. От ДПК е видно, че предоставянето на гаранция е предпоставка за сключването му, а от начина на изпълнение на задължението по сключения договор за поръчителство е видно, че то се заплаща заедно със следващата погасителна вноска по кредита, съобразно уговорения в договора за потребителски кредит погасителен план.

На следващо място, от начина по който е въведено в ДПК задължение за кредитополучателя за предоставяне на кредитора гаранция по кредита в срок от три дни от сключване на договора, следва, че изпълнението му ще бъде свързано със значителни затруднения, защото е въведен изключително кратък срок за представяне на тези обезпечения. В ДПК са поставени на практика задължения за ответника за обезпечения на вземането, което автоматично води до сключването на допълнителна сделка по договор за поръчителство. Изискването за обезпечение в малък срок е и злоупотреба с лошото финансово състояние на потребителя, който очевидно има нужда от средствата. Финансовата институция е длъжна да оцени платежоспособността на потребителя съгласно чл.16 ЗПК, за което са предоставени редица правомощия да изисква и събира информация (чл.16 и сл. ЗПК), в т. ч. информация, получена от потребителя, и ако е необходимо, извършва справка в Централния кредитен регистър или в друга база данни, използвана в Република България за оценка на кредитоспособността на потребителите, и едва след анализа ѝ да прецени дали да предостави кредита. С въведеното задължение на кредитополучателя за обезпечаване задължението си с предоставяне на поръчителство се цели да се обезщетят вредите от неплатежоспособност на длъжника, което е в противоречие с чл.16 ЗПК, тъй като възмездността на договора за поръчителство прехвърля върху кредитополучателя тежестта от оценката по чл.16 ЗПК, за която потребителят не дължи такси и комисиони и др. плащания съгласно чл.10а, ал.1 и ал.2 от ЗПК. Въведеното задължение на кредитополучателя за осигуряване на поръчителство цели да се заобиколи забраната на чл.143, ал.2, т.3 от ЗЗП, защото със задължението за представяне на обезпечение следва, че кредиторът не е извършил предварителна проверка за възможностите за изпълнение от потенциалния си клиент, а вместо това прехвърля изцяло в тежест на последния последиците от неизпълнението на това свое задължение и води до допълнително увеличаване размера на задълженията. По този начин на длъжника се вменява задължение да осигури обезпечение след като кредитът е отпуснат, като ако не стори това дългът му нараства.

Решаващият състав счита за нужно да отбележи, че при направена служебно справка в ТРРЮЛНЦ се установява, че едноличен собственик на капитала на поръчителя "Файненшъл България" ЕООД е заемодателят "Изи Асет Мениджмънт" АД, като двете дружества имат един и същ адрес на управление. Двете дружества се намират в такава икономическа свързаност, която сочи на недобросъвестност с оглед обективизираните права и задължения по договор за предоставяне на поръчителство, които представляват на практика разделяне на приходите от кредита между две свързани, формално отделно обособени юридически лица, с цел да се заобиколи ЗПК и да се консумира недопустима печалба. Така създадените допълнителни възнаграждения за поръчителя, които не са и надлежно описани в договора за паричен заем и не са включени в месечните вноски, води до недобросъвестно

оскъпяване на кредита в ущърб на потребителя, който е поставен в неравноправна и неизгодна позиция. Комбинацията от гореописаните условия по възмездното предоставяне на поръчителство, които отнапред са известни и се извършват със съдействието на кредитора и които водят до значително фактическо оскъпяване на ползания заем водят до извод, че въпросното възнаграждение за професионален поръчител, е следвало да се включи при изчисление на ГПР по кредита при условията на чл.19, ал.1 от ЗПК в качеството му на друг пряк или косвен разход, комисиона или възнаграждение от същия вид. Така икономически по слабата страна /наредителят/ се е задължил да заплати на поръчителя възнаграждение, което се дължи от момента на сключване на договора за поръчителство, съвпадащ с датата на сключване на договора за паричен заем, без значение дали е изправна страна по същия.

Гореизложеното в съвкупност и поотделно обуславя извод, че договорът за предоставяне на поръчителство между страните е сключен в противоречие с добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, пр.3 ЗЗД.

Няма пречка материално-правно атакуваната сделка да страда от различни пороци, всеки от които да е отделно основание за обявяване на нищожността. В такъв случай основанията ще съществуват едновременно, но правният резултат от уважаването на иска на едно от въведените основания, по принцип ще изключва интереса от обявяване на нищожност на другите основания. Поради това и съдът намира, че не следва да се произнася по другите наведени основания за нищожност на процесния договор.

Съгласно константната съдебна практика определяне основанието на предявения иск е процесуално задължение на съда, като той извършва и преценка за съотношението, в което се намират помежду си съединените иски, без да е обвързан от изявлението на ищеца относно обективното съединяване на исовете. Поради това и съдът намира, че процесният договор за поръчителство следва да бъде обявен за нищожен на основание чл.26, ал.1, предл.1 от ЗЗД, като противоречащ на повелителни норми на закона – чл.146, ал.1 ЗЗП вр. чл.24 ЗПК. За основателността на иска по чл.34, вр. чл.55, ал.1, предл.1 от ЗЗД, съдът следва да установи наличието на две предпоставки: 1) получаването на нещо от обогатилото се лице в случая ответникът, което му се дава от обеднялото лице - ищецът и 2) липса на основание за получаването му. В настоящия случай е безспорно установено, че ищцата е платила на ответника сумата от 165,28 лв.

По гореизложени съображения съдът намира, че процесния договор за поръчителство е нищожен. При нищожност на сделката, поради противоречие на закона, е налице начална липса на основание, а даденото от страните подлежи на връщане по правилото на чл.55, ал.1, предл.1 от ЗЗД. Поради това и осъдителният иск също следва да бъде уважен.

По разноските:

С оглед изхода на делото разноските се дължат само на ищцовата страна. На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК в полза на ищеца следва да се присъдят сторените по делото разноски за държавна такса в размер на 100 лв., а на основание чл.38, ал.2 във връзка с ал. 1, т. 2 от ЗАДв. в полза на пълномощника му следва да се присъди адвокатско възнаграждение в минимален размер с оглед липсата на фактическа и правна сложност на делото. На основание §2а от ДР на Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения адвокатското възнаграждение следва да се присъди с включен ДДС, тъй като адв. М. М. от АК - П. е регистриран по ДДС, за което са представени и надлежни доказателства, а именно: удостоверение за регистрация по ДДС.

В тази връзка и на основание чл.38, ал.2 във вр. с ал.1, т.2 от ЗА във вр. с чл.7, ал.2, т.1 от Наредба № 1/2004 г. ответната страна следва да бъде осъдена да заплати на процесуалния представител на ищеца адв. М. М. от АК-П., адвокатско възнаграждение в общ размер на 960 (деветстотин и шестдесет) лева, с включено ДДС, във връзка с оказаната безплатна правна помощ по предявените иски.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА за нищожен Договор за предоставяне на поръчителство № 4138019 от 07.05.2021 г., сключен между В. Г. Т., ЕГН: *****, с постоянен адрес с. Б., ул. „С.“ № 5 и „ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 202513690, със седалище и адрес на

управление: гр. София, бул. "Джавахарлал Неру" № 28, ет. 2, ап. 40-46, представлявано от Петър Благовестов Дамянов, поради противоречието му с добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1 ЗЗД, поради това, че е сключен при неспазване на нормите на чл.19, ал.4 от ЗПК, както и по чл.143, ал.1 от ЗЗП.

ОСЪЖДА "ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ" ЕООД, с ЕИК: 202513690 и със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. "Джавахарлал Неру" № 28, ет. 2, ап. 40-46, представлявано от Петър Благовестов Дамянов, **да заплати** на В. Г. Т., ЕГН: *****, с постоянен адрес с. Б., ул. „С.“ № 5, по иск с правно основание чл.55, ал.1, предл.1 от ЗЗД, сумата от 165,28 (сто шестдесет и пет лева и двадесет и осем стотинки) лева, представляваща недължимо платена по недействителен Договор за предоставяне на поръчителство № 4138019 от 07.05.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 21.09.2023 г., до окончателното ѝ изплащане, както и сумата от 100 (сто) лева, представляваща сторените по делото разноски за заплатена ДТ.

На основание чл. 38, ал.2 от Закона за адвокатурата, ОСЪЖДА "ФАЙНЕНШЪЛ БЪЛГАРИЯ" ЕООД, с ЕИК: 202513690 и със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. "Джавахарлал Неру" № 28, ет. 2, ап. 40-46 , представлявано от Петър Благовестов Дамянов, **ДА ЗАПЛАТИ** на адв. М. М. от АК - П., процесуален представител на ищцовата страна, сумата от 960 (деветстотин и шестдесет) лева, адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство по предявените искове.

Решението може да бъде обжалвано пред Окръжен съд–гр.Благоевград, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Петрич: _____